



Številka: 010-4/2010/63

Datum: 20.12.2010

Urad vlade za komuniciranje
predlagam.vladi@gov.si**ZADEVA: ODGOVOR NA PREDLOG VLADI ŠT. 1182: Sprememba zakona o referendumu in o ljudski iniciativi, PREJET PREKO »PREDLAGAM.VLADI.SI«**

Zveza: Vaš dopis številka: 092-215/2010/2, z dne 01.12.2010

Predlagatelji predlagajo, naj se »spremeni 54. člen zakona o referendumu in o ljudski iniciativi tako, da se stroški referenduma krijejo iz državnega proračuna le, če je referendum dobil več ko 50% podpore. V nasprotnem primeru, če referendum ni sprejet, naj stroške izvedbe referenduma nosi-jo predlagatelj-i.«

Pravica državljanov do sodelovanja pri upravljanju javnih zadev je ustavna pravica. Referendum je najpomembnejša oblika neposredne demokracije (poleg ljudske iniciative in v določenem smislu pravice do peticije). Volivcem omogoča neposredno odločanje o ustavi, zakonu ali drugem pravnem aktu in o drugem vprašanju, ki je pomembno za družbo in državo.

Po mnenju ministrstva za javno upravo, ki je pristojno za spremembe in za tolmačenje Zakona o referendumu in o ljudski iniciativi (Uradni list RS, št. 26/07 – uradno prečiščeno besedilo, v nadaljnjem besedilu ZRLI) je predlagana sprememba premalo jasna in ni ustrezna, saj bi na nedopusten način omejevala to obliko neposredne demokracije in s tem sodelovanje državljanov pri upravljanju javnih zadev. Stroške referendumov je mogoče znižati že na podlagi veljavnega 33. člena ZRLI, ki določa, da »od dneva razpisa referenduma do dneva glasovanja ne sme preteči manj kakor trideset dni in ne več kakor leto dni«, kar pomeni, da bi bilo mogoče določiti za dan glasovanja na referendumu, pa čeprav bi bilo referendumov več, samo en dan v letu (o tem lahko odloča državni zbor). Legitimna omejitev pravice do referenduma oziroma omejitev veljavnosti odločitve, sprejete na referendumu, bi bil po mnenju našega ministrstva kvorum za veljavnost referenduma: odločitev bi bila na referendumu sprejeta, če bi zanjo glasovala večina volivcev, ki so glasovali, pod pogojem, da se glasovanja udeleži večina vseh volivcev (lahko pa bi se določil tudi kakšen drugačen, nižji odstotek). Takšna ureditev že sedaj velja za referendum o spremembi ustave (170. člen Ustave RS in 6. člen ZRLI). Da bi takšen kvorum veljal tudi za zakonodajni referendum, referendum o mednarodnih povezavah in za posvetovalni referendum, pa bi bilo treba spremeniti Ustavo RS; samo sprememba ZRLI ne zadošča. Zahteva po takšnem kvorumu bi pripomogla k temu, da predlagatelji in pobudniki referenduma ne bi predlagali oziroma dali pobude za

referendume glede zadev, ki niso toliko splošnega pomena za vse državljane, da bi se glasovanja udeležila vsaj npr. polovica volilnih upravičencev. Ni pa mogoče prejudicirati odločitve volivcev in na nek način zahtevati, da bi pobudnik ali predlagatelj referenduma »odgovarjal« za odločitev volivcev na referendumu.

Predlagatelji referenduma so v primeru referenduma o spremembi ustave 30 poslancev državnega zbora, v primeru zakonodajnega referenduma tretjina poslancev, državni svet ali 40.000 volivcev (pobudniki zakonodajnega referenduma pa še 10 poslancev, vlada, poslanska skupina in predlagatelj zakona), v primeru referenduma o mednarodnih povezavah vlada, najmanj 10 poslancev ali poslanska skupina, v primeru posvetovalnega referenduma pa državni zbor. Težko si je predstavljati, da bi npr. Državni svet RS (člani državnega sveta?), katerega ustavna pravica je zahtevati zakonodajni referendum, kril stroške referenduma, če predlog zakona na referendumu ne bi bil potrjen. Državni svet bo že po naravi stvari zahteval zakonodajni referendum takrat, kadar se s predlogom zakona, ki ga je sprejel državni zbor, ne bo strinjal. V tem primeru je predlagatelj torej uspel s predlogom, če zakon na referendumu ni potrjen – predlagatelji spremembe na predlagam.vladi.si pa podpirajo spremembo ZRLI, s katero bi se stroški izvedbe referenduma krili iz proračuna le, »če je referendum dobil več ko 50% podpore«. Ni jasno, kako bi predlagatelji te spremembe uredili situacijo, ko bi Državni zbor razpisal posvetovalni referendum o vprašanjih iz svoje pristojnosti. Državni zbor bi npr. na referendumu vprašal, ali so volivci za to, da se referendumska zakonodaja spremeni v določeni smeri. Kako bi v tem primeru morali glasovati volivci, da bi zadostili pogoju predlagateljev, da mora »referendum dobiti več ko 50% podpore«?

Menimo, da bi predlagana rešitev omejevala ustavno pravico do referenduma in je poleg tega še nejasna, zato je ne podpiramo.

S spoštovanjem,




Vanda REMŠKAR-PIRC
VODJA SLUŽBE ZA NEVLADNE
ORGANIZACIJE